

**EGMA TADQIQOTI O'QITISH VA TA'LIM OLIISH
SHAROITLARINI O'RGANISH XALQARO TADQIQOTI**

Baxronova Gulnoza Tursunovna

BUXDPI maktabgacha ta'lim kafedrasi o'qituvchisi

EGMA bir so'z bilan aytganda

2013-yilda 34 ta mamlakat va iqtisodiyotdan 4 milliondan ortiq o'qituvchilarni o'z ichiga olgan 6 500 dan ortiq maktablarning 100 000 nafardan ortiq o'rta maktab o'qituvchilari va ularning maktab rahbarlari tasodifiy tanlab olindi. 45 dan ortiq mamlakatlar EGMA 2018 tadqiqotida ishtirok etish uchun qo'shildi; EGMA o'qituvchilar va maktab rahbarlarning kasbiy va pedagogik rivojlanishi,

shuningdek, ta'limdagi muhit va sharoitlar haqida tegishli tahlillarga imkon beruvchi aniq ko'rsatkichlar bo'yicha ishonchli va taqqoslanadigan ma'lumotlarni ishlab chiquvchi tadqiqotdir; Tadqiqot doirasida hukumatlar, xalqaro konsorsium, OECD va o'qituvchilar kasaba uyushmalari o'rtasidagi hamkorlikda ishlar tashkil etilad Tadqiqot o'qituvchilar va maktab direktorlariga ta'limni tahlil qilish va ta'lim siyosatining asosiy sohalarida qarorlar ishlab chiqish bo'yicha o'z fikrlarini bildirish imkoniyatini beradi; Tadqiqot o'zi kabi qiyinchiliklarga uchrayotgan mamlakatlarga boshqa davlatlar bilan solishtirish va siyosiy yondashuvlar bo'yicha ma'lumot olish imkonini beradi;

EGMA 2008 tadqiqotida 24 mamlakat va iqtisodiyot ishtirok etdi.

2013-yilda bu raqam 34 taga yetdi va 2014-yilda yana 4 ta davlatda tadqiqot o'tkazildi. 2018-yilda 45 dan ortiq mamlakat va iqtisodiyot ishtirok etdi.

EGMA 2024 tadqiqotida ishtirok etuvchilar: 50 ta mamlakat va iqtisodiyotlar

1. Turkiya tomonidan eslatma: Ushbu hujjatda "Kipr" ga tegishli ma'lumotlar orolning janubiy qismiga tegishli. Orolida Kipr turk va turk xalqlarini ifodalovchi yagona hokimiyat yo'q. Turkiya Shimoliy Kipr Turk Respublikasini (KKTC) tan oldi. Birlashgan Millatlar Tashkiloti doirasida barqaror va adolatli yechim topilmaguncha, Turkiya "Kipr muammosi" bo'yicha o'z pozitsiyasini saqlab qoladi. 2. OECD va Yevropa Ittifoqiga a'zo barcha Yevropa Ittifoqi davlatlarining eslatmasi: Kipr Respublikasi, Turkiyadan tashqari, Birlashgan Millatlar Tashkilotining barcha a'zolari tomonidan tan olingan. Ushbu hujjatdagi ma'lumotlar Kipr Respublikasi hukumati tomonidan samarali nazorat qilinadigan hududga tegishli. Ta'lim berish siyosatning kun tartibiga ko'tariladi

Samarali o'qitish, salohiyatli o'qituvchilar, shuningdek maktabdagi kuchli boshqaruv tizimi, yuqori darajadagi muvaffaqiyatli o'quvchilarni yetishtirishning kalitidir. Mamlakatlar quyidagi kabi savollarga javob izlaydilar:

Bugungi kunda maktab o'qituvchilari turli qiyinchiliklarga dosh berishga qanchalik tayyor?

Baholash va o'zaro fikr-mulohaza almashish tizimlari o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishini qanday qilib samarali qo'llab-quvvatlashi mumkin?

Maktab va o'quvchilarning yutuqlarini takomillashtirish maqsadida maktabning boshqaruv tizimini qanday kuchaytirish mumkin?

Siyosatchilar o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishiga sarflangan sarmoyalar o'qituvchilar faoliyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatishiga qanday ishonch hosil qilishlari mumkin? EGMA tadqiqotida nimaga e'tibor qaratiladi?

EGMA 2018 tadqiqoti TALIS 2013 tadqiqotining muvaffaqiyatiga asoslanadi, unda maktab rahbariyati, o'qituvchilarning professional muhiti, o'qitish sharoitlari, maktab va o'qituvchilarning samaradorligiga katta e'tibor qaratiladi. EGMA 2018 tadqiqotining o'ziga xos mazmuni ishtirokchi davlatlar tomonidan yangi ko'rsatkichlarni kiritish imkoniyati bilan ustuvor reyting mashg'ulotlari orqali belgilanadi. EGMA 2018 tadqiqoti EGMA 2013 tadqiqoti bilan bir xil tarkibga ega bo'lib, quyidagi sohalarda tadqiqot olib boradi: o'qituvchilarning ta'lim amaliyoti sifati va o'qitishga bo'lgan ishonchlari; Ta'lim muhiti: o'qituvchilar va maktablarning o'ziga xos xususiyatlari; maktabdagi boshqaruv tizimining ahamiyati; o'qituvchilarning kasbiy amaliyotlari va sinf muhitini o'rganish; o'qituvchi va boshlang'ich ta'limning o'zaro muvofiqligi; kasbiy rivojlanish, baholash va o'zaro fikr-mulohaza almashish orqali o'qitishni takomillashtirish; maktab va ta'lim muhiti hamda tizim vakillari o'rtasidagi aloqalarning o'zaro muvofiqligi; o'qituvchining shaxsiy samaradorligi va o'z ishidan qoniqishi hamda ularning ahamiyati; sinfda o'qituvchilarning yangiliklarga ochiqqligi; sinfdagi o'zaro tenglik va xilma-xillik bilan bog'liq muammolar. EGMA tadqiqoti EGMA 2018 tadqiqotining dizayni

Tadqiqotda kimlar ishtirok etadi?

Tadqiqot qanday shaklda o'tkaziladi? Har bir so'rovnomani to'ldirish uchun taxminan 45-60 daqiqa vaqt sarflanadi. EGMA so'rovnomalari (o'qituvchilar va maktab direktorlari uchun alohida) onlayn yoki qog'oz shaklda to'ldiriladi. Javoblar butunlay maxfiy bo'lib, o'qituvchilar, maktab direktorlari yoki maktablarning ma'lumotlari Taqdim etiladigan materiallar EGMA tadqiqotida bir qator tahliliy ma'lumotlar, jumladan, bir qator xalqaro hisobotlar (asosiy hisobot, amaliy tadqiqotlar hisoboti, texnik hisobot), umumiy hisobotda keltirilgan tahlilga asoslangan ikkita tematik hisobot taqdim etiladi. Bundan tashqari, EGMA dasturida tadqiqotchilarga qo'shimcha tahlillarni o'tkazish uchun to'liq hujjatlashtirilgan xalqaro ma'lumotlar bazasi va ikkita tahlil qo'llanmasi bo'lgan ma'lumotlarni yetkazib Boshqarish tizimi va tuzilmasi EGMA tadqiqoti Iqtisodiy Hamkorlik va Taraqqiyoti Tashkiloti (OECD) tomonidan tashabbus qilinib, ishtirokchi mamlakatlar va iqtisodiyotlar tomonidan

boshqariladi. EGMA Boshqaruv kengashi (TGB) va uning uning Strategik rivojlantirish guruhi (SDG) qarorlarni qabul qilishning asosiy organlari hisoblanadi. EGMA xalqaro konsorsiumi, Ta'lim sohasidagi yutuqlarni baholash xalqaro assotsiatsiyasi (IEA) boshchiligidagi Niderlandiyaning, Amsterdam va Germaniyaning Gamburg shahrida joylashgan bosh idoralari EGMA kotibiyati nomidan xalqaro miqyosda tadqiqot o'tkazish uchun mas'uldir. Bundan tashqari, Kanada statistika markazi (Ottava, Kanada) hamda EGMA Ta'lim tadqiqotlari bo'yicha Qisman o'qituvchilarning ish faoliyatidan mamnunligi haqida Varkey Foundation Global Teacher Status Index tahlillariga ko'ra, Xitoy, Malayziya, Tayvan, Rossiya va Indoneziyadagi o'qituvchilar dunyodagi eng yuqori maqomga ega ekanligini ma'lum qilgan. O'qituvchi maqomi va PISA natijalari o'rtasida aniq ijobiy munosabatlar mavjud. O'qituvchi maqomi yuqori bo'lgan mamlakatlarda (Xitoy, Tayvan va Singapur) o'qituvchilar maqomi past bo'lgan mamlakatlarga qaraganda (Braziliya va Isroil) o'qituvchilarning natijalari yuqori. Biroq, o'qituvchi maqomi va o'qituvchilar maoshi o'rtasidagi munosabatlar zaif ijobiy. O'qituvchilar maqomi yuqori bo'lgan ko'p mamlakatlarda, shu jumladan Xitoy, Malayziya, Hindiston va Indoneziyada o'qituvchilarning maoshi shunga qaramay past darajada qolmoqda. Xuddi shunday, o'qituvchilar maqomi nisbatan past bo'lgan ko'p mamlakatlarda (Ispaniya, Germaniya) o'qituvchilar maoshi nisbatan yuqori. Shuningdek, o'qituvchilarga bo'lgan hurmat qanchalik baland bo'lsa, ota-ona bolasini o'qituvchilik kasbiga undashi ehtimoli shunchalik yuqori ekanligi aniqlandi. Shunga qaramay, tadqiqotchilarning fikricha, o'qituvchilarning yuqori natijaga erishiladi

Adabiyotlar:

1. G.T. Boymurodova, N. Tosheva. Boshlang'ich ta'limda bilish faoliyatini rivojlantiruvchi o'quv vaziyatlarini tashkillashtirishda hamkorlikda o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari. *Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал*. 2020
2. Boymurodova G. T. Particular Characteristics of Scientific Research Methods to Continuous Rising Qualification // *Eastern European Scientific Journal*. – 2017. – №. 5. – С. 29-34.
3. Boymurodova G. T. Development of Professional Competence in New Vocational Education // *JournalNX*. – С. 737-739.
4. Sh. Abdullayeva, D.A. Axatova *Pedagogika*. Toshkent. «Fan» 2004. - //b.